

Ajuntament de
Cassà de la Selva

FONS TRINXERIA

[ÀREA D'IDENTIFICACIÓ]: CAT-AMCS-703

[NIVELL DE DESCRIPCIÓ]: Fons

[VOLUM I SUPORT]: Paper, 0,1 ml

[NOM DEL(S) PRODUCTOR(S)]: Famílies Trinxeria, Güitó i Llach

[HISTÒRIA DEL(S) PRODUCTOR(S)]: Les nissagues Llach, Güitó i Trinxeria comparteixen una història d'importants propietaris amb interessos en el món del suro i en la viticultura, el representant més conegut dels quals va ser Marçal de Trinxeria. A partir de l'any 1739, procedents de Romanyà de la Selva, la família Llach traslladà la residència a Cassà de la Selva, conservant i administrant, des d'aquí, l'extensa propietat del mas Llach de Romanyà amb la seva explotació agrícola-ramadera i forestal. Francesc Llach i el seu fill hereu, també Francesc Llach, durant els anys 1741 i 1742 tingueren ocasió d'adquirir unes peces boscoses, de considerable extensió, a Romanyà, que feren més gran encara la seva heretat, que amb aquesta compra arribava a les 509 hectàrees, la majoria plantades de sureda. A més, també eren propietaris del mas Rourevell de Riudellots de la Selva.

L'hereu, Francesc Llach, es casà l'any 1742 amb Anna M. Coll i Barril, del veïnat de Montjuïc de Girona. La filla d'aquest matrimoni, Rosa Llach i Coll, va ser l'hereva universal dels seus pares i l'any 1772 es casà, en primeres núpcies, amb Modest Thió i Pasqual, de Franciac, de qui enviudà l'any 1777. Rosa Llach i Coll es casà en segones núpcies l'any 1782 amb Josep Güitó, pagès de Romanyà de la Selva. Amb aquest casament la nissaga Llach donava pas a la dels Güitó. L'any 1811 el fill hereu d'aquest matrimoni, Josep Güitó i Llach, es casà amb una seva cosina germana, Francesca Vall-llovera i Llach, filla de Josep Vall-llovera i d'Anna M. Llach i Coll. L'any 1842 el fill hereu d'aquest darrers cònjuges, Josep Güitó i Vall-llovera, es casà amb Maria Concepció Genover i Llavaneres, de Vilanant, a l'Alt Empordà. L'any 1864 Josep Güitó i Llach comprà la casa veïna de can Llach, a la Plaça de la Coma, situada a la banda de ponent, que li fou venuda per Josep Poch i Fullà, boter de Cassà. Aquesta segona casa, amb hort al darrere, completava la superfície de la futura casa Trinxeria.

El 1867 Marçal de Trinxeria arriba a Cassà procedent d'Olot, si bé les arrels familiars eren originàries de Prats de Molló, al Vallespir. Marçal de Trinxeria i de Bolós era fill de Joaquim de Trinxeria i Noguer, casat amb M. del Tura Bolós i Santaló, important família d'hisendats d'aquella població, els avantpassats de la qual havien tingut càrrecs destacats dins dels cossos militar i polític de l'Estat. Marçal de Trinxeria, un altre dels germans, advocat de professió, contractà matrimoni l'any 1867 amb la pubilla Güitó, Dolors Güitó i Genover, i es va traslladar, per aquest motiu, a la casa Llach, de la plaça de la Coma de Cassà de la Selva, on va conviure amb la muller, els sogres i les cunyades, la Clara i la Concepció. D'aquest matrimoni nasqué un

únic fill, Josep de Trincheria i Güitó. Amb ell quedava substituïda la nissaga Güitó per la dels Trincheria.

Dolors Güitó morí durant el tercer any de matrimoni i Marçal de Trincheria es casà en segones núpcies l'any 1871 amb la seva cunyada, Clara Güitó, germana de la difunta Dolors. D'aquest segon matrimoni nasqueren 4 fills: Lluís, Marçal, Ramon i Concepció de Trincheria i Güitó. Onze anys més tard, l'any 1882, moria Clara Güitó, segona muller de Marçal de Trincheria. Llavors, el pare de la difunta,

Josep Güitó i Vall-llovera, va fer hereu universal el seu nét primogènit, Josep de Trincheria i Güitó, l'únic fill nat del matrimoni entre Dolors Güitó i Marçal de Trincheria. Assignà també al gendre i als altres néts alguns llegats de menor importància.

Marçal de Trincheria, com a pubill de la família Güitó, es dedicà a l'administració del patrimoni del seu sogre i tingué cura de l'explotació de les suredes del mas Llach de Romanyà i dels conreus del mas Rourevell de Riudellots de la Selva.

Marçal de Trincheria confessa en els seus escrits que, en arribar a Cassà, era un neòfit en el tema del suro i de la seva indústria; també explica que, per a iniciar-se en el món del suro, primer es dedicà a la viticultura i a l'embotellament de vi i que els seus vins aconseguiren dos diplomes de menció a l'Exposició Vinícola Nacional, pels vins Negre i Claret de Romanyà de la Selva; posteriorment també obtingué medalla de plata en la Convenció Regional Gironina pels vins Negre, Claret i Blanc Dolç, de Cassà de la Selva. Els seus coneixements sobre el món del suro s'anaren ampliant i adquirí una extensa informació sobre les diferents qualitats i producció d'aquest producte en cada un dels països de la Mediterrània on creixien, de forma espontània, les suredes. S'implicà i esmerçà molts anys de la seva vida a defensar, promocionar i protegir, tant la indústria suro-tapera local com de la resta de la península Ibèrica. Es preocupà d'agrupar els propietaris forestals de suredes i els industrials tapers per tal que prenguessin consciència i lluitessin junts per a la salvaguarda dels propis interessos. La seva visió sobre la problemàtica surera el portà a publicar, l'any 1892, la seva obra cabdal, La Lliga Duanera Hispano Portuguesa, on plasmava la necessitat que entre aquests dos països capdavanters en la producció de suro s'establís un acord duaner que regulés les exportacions del suro en planxa, ja que, tal com es feien les transaccions en aquella època, les indústries locals corrien el risc de no disposar de matèria prima per a poder elaborar els seus propis taps i carracs. La seva mort prematura, ocorreguda a Girona l'any 1897, quan tenia 59 anys, estroncà el seu treball. En el mateix any de la seva mort una Comissió de Propietaris de Suredes de Catalunya li havia agraït els seus treballs divulgatius i de propaganda fets fins aleshores i li demanava que, per compte de la Comissió, viatgés a Perpinyà i a altres poblacions del Rosselló per tal de continuar les habituals conferències sobre el suro i les seves múltiples aplicacions. L'encàrrec no es va poder realitzar.

El seu fill primogènit i hereu universal de l'heretat Llach-Güitó, Josep de Trincheria i Güitó, es casà a Barcelona el 30 de setembre de 1897 amb l'Adelina d'Azúa i de Pastors. Cal dir que el casament es realitzà en el segon intent, ja que en el primer, projectat per al mes de maig del mateix any, el nuvi no es presentà a l'església, pressionat pel seu pare i alguns familiars que s'oposaven al matrimoni. Aquest fet provocà una gran indignació per part dels familiars de la núvia i també entre pare i fill. Finalment, aquesta accidentada història d'amor va tenir un final feliç i superà tots els impediments provocats pels interessos materials.

[HISTÒRIA ARXIVÍSTICA]: Si més no la documentació rescatada de la casa devia haver-la-hi conservat la família. Allà s'hauria mantingut durant la reforma a càrrec de Josep de Trincheria, el 1897, amb motiu del seu casament, de la casa Llach amb tots els embelliments de la façana i de les estances interiors. Després de la reforma, can Llach passaria a denominar-se can Trinxeria. Aquesta documentació, doncs, hauria quedat indemne dels desperfectes soferts durant els bombardejos a la població durant la Guerra Civil. Després de la Guerra Civil Adelina d'Azúa i de Pastors va viure a la casa Trinxeria acompanyada d'una seva neboda, Carme de Trincheria i Pi, fins al seu decés, esdevingut el 23 de gener de 1964 quan tenia 91 anys. La seva neboda continuà residint a la casa fins que morí, a l'edat de 87 anys, el dia 10 d'octubre de 1986. Des d'aquell moment la casa restà deshabitada i els hereus, descendents de la família Trincheria, se la van vendre l'any 1988 a una empresa de construcció anomenada Calderón, que l'any 2000 la va vendre a l'Ajuntament.

[DADES SOBRE L'INGRÉS]: L'Ajuntament de Cassà de la Selva va adquirir l'any 2000 l'immoble conegut com can Trinxeria, a la plaça de la Coma de Cassà de la Selva, i va iniciar un llarg i curós procés de restauració que va culminar a finals de l'any 2011. Durant el mes de febrer de 2011, en el decurs de les obres els treballadors que rehabilitaven l'edifici varen localitzar documentació històrica de la família, que es va traslladar directament de l'edifici de can Trinxeria al dipòsit de l'Arxiu Municipal.

[ABAST I CONTINGUT]: La documentació ingressada a l'Arxiu Municipal i localitzada durant els treballs de rehabilitació de l'edifici de can Trinxeria consta d'un llibre amb fulls de paper relligats i amb cobertes de pergamí iniciat a finals del segle XVIII i on hi ha ressenyada la documentació patrimonial des del segle XIII fins al segle XIX, de la família Llach-Güitó-Trinxeria. Aquest llibre és un element cabdal per resseguir tota la formació del patrimoni que desemboca en els Trinxeria. Acompanya aquesta peça importantíssima un petit gruix de documentació del segle XIX i primers del segle XX sobre paper, pertanyent al patrimoni Güitó i, a partir del 1880, dels Trinxeria. Aquesta part és, bàsicament, d'administració (poders, pagaments) i personal (testaments i capítols matrimonials). Malgrat el poc volum documental del fons es pot considerar molt complet, ja que testimonia amb força detall tota l'evolució del patrimoni d'aquestes tres famílies. Cal també destacar la presència d'un retrat en color d'un personatge que per cronologia (1855) bé podria tractar-se del pare de Marçal de Trincheria, Joaquim de Trincheria i Noguer, un important prohom establert a Olot.

[SISTEMA D'ORGANITZACIÓ]:

La documentació del fons Trinxeria està agrupada en quatre nivells principals del quadre de classificació de fons patrimonials (Documentació familiar i patrimonial) de l'ANC:

1. Llibres mestre i inventaris
2. Documentació familiar i patrimonial
3. Administració del patrimoni
8. Documentació d'interès familiar i personal

[INFORMACIÓ SOBRE AVALUACIÓ, TRIA I ELIMINACIÓ]: La documentació és de conservació permanent.

[INCREMENTS]: No se'n preveuen,

[CONDICIONS D'ACCÉS]: Accés lliure.

[CONDICIONS DE REPRODUCCIÓ]: Les que determina el reglament de l'AMCS.

[LLENGÜES I ESCRITURES DELS DOCUMENTS]: Català i castellà.

[CARACTERÍSTIQUES FÍSiques I REQUERIMENTS TÈCNICS]: La documentació es troba en bon estat de conservació.

[INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ]: Inventari del fons.

[EXISTÈNCIA I LOCALITZACIÓ DELS ORIGINALS]: Els originals es troben a l'AMCS.

[BIBLIOGRAFIA]:

Alvarado i Costa, Joaquim. "La defensa dels interessos surers des de Cassà de la Selva. Marçal de Trinxeria i de Bolós (1838-1898)". *Quaderns de la Selva*, núm. 17 (2005).

Informe sobre la intervenció de conservació-restauració de les pintures murals de Can Trinxeria. Cassà de la selva - Girona: Consorzio Artigiano Arcovaleno SL, 2011.

Mallorquí, David; Ranesi, Rudi; Mundet, Quim. "La casa Trinxeria de Cassà de la Selva". *Quaderns de la Selva*, 25 (2013), p. 201-219.

[AUTORIA I DATA(ES)]: Jordi Curbet Hereu, juliol del 2019.

[FONTS]: Inventari i bibliografia

[REGLES O CONVENCIONS]: NODAC

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura